

بررسی رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری با تاکید بر نقش عدم اطمینان محیطی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

حمیدرضا عزیزی بالاییگلو^۱

صمید اصلانی^۲

لیلا فیضی زنگیر^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۸/۳۰

چکیده

هدف تحقیق حاضر، بررسی رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری با تاکید بر نقش عدم اطمینان محیطی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. جامعه آماری پژوهش، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرا بورس ایران طی سال ۱۳۹۴ تا سال ۱۴۰۲ است که ۱۲۹ شرکت به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از مدل رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شده است. نمونه مورد بررسی و از روش رگرسیون مبتنی بر داده های تابلویی جهت تحلیل مدل های تحقیق استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه تحقیق بیانگر این است که بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری رابطه مستقیم وجود دارد و عدم اطمینان محیطی سبب کاهش شدت رابطه فوق شده و تاثیر معکوسی بر رابطه انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری دارد.

واژگان کلیدی

انعطاف پذیری مالی، گزارشگری پایداری، عدم اطمینان محیطی شرکت

^۱ استادیار حسابداری، دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، اردبیل، ایران.

^۲ کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، اردبیل، ایران.

^۳ کارشناس حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز گرمی، اردبیل، ایران.

– مقدمه

مدیرانی که توانایی‌های بالایی در رهبری و مدیریت دارند، می‌توانند اعتماد بیشتری در بین سرمایه‌گذاران و بازار ایجاد کنند. این اعتماد می‌تواند منجر به افزایش ERC شود، زیرا بازار به تصمیمات و عملکردهای مدیریتی اعتماد بیشتری دارد و به سودهای گزارش شده واکنش مثبت تری نشان می‌دهد. مدیران با توانایی بالا معمولاً در گزارش‌دهی مالی شفاف‌تر عمل می‌کنند و اطلاعات دقیق‌تری را ارائه می‌دهند. این شفافیت و کیفیت بالاتر گزارش‌دهی مالی می‌تواند باعث افزایش ERC شود، زیرا سرمایه‌گذاران به اطلاعات مالی قابل اعتماد واکنش مثبت تری نشان می‌دهند. همچنین شرکت‌هایی که دارای انعطاف‌پذیری مالی بالا هستند، معمولاً در مدیریت منابع مالی و بدهی‌های خود توانمندتر عمل می‌کنند. این پایداری مالی می‌تواند باعث افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و بازار به سودهای گزارش شده شود و در نتیجه ERC را افزایش دهد. همواره در فصل اول عموم تحقیقات سعی بر بیان مفهوم کلی و سطح نظری کلی از تحقیق است.

– بیان مسئله تحقیق

پایداری شرکتی مفهومی است که در سال‌های اخیر به‌عنوان یک مسئله جهانی به آن نگرسته شده است. جهان در حال حاضر با مشکلاتی از قبیل رشد جمعیت، افزایش قیمت حامل‌های انرژی و افزایش تقاضا برای مصرف آب و بحران‌های زیست‌محیطی مواجه است و شرکت‌های تجاری و انتفاعی باید به سمت پایداری و مسائل مربوط به پایداری شرکتی روی بیاورند. از این‌رو گزارشگری پایداری شرکت برای دولت، سرمایه‌گذاران و هم مالکان شرکت اگرچه الزام قانونی ندارد ولیکن از اساسی‌ترین معیارهای گزارشگری تداوم و پایداری شرکت می‌باشد. گزارش پایداری شرکت، گزارشی است که اطلاعاتی درباره عملکرد اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی را در اختیار می‌گذارد. افشای اطلاعات پایداری شرکت‌ها باهدف افزایش شفافیت، ارتقای ارزش برند، حسن شهرت و مشروعیت، توانایی بهینه‌سازی در برابر رقبا، علامت‌دهی رقابت‌پذیری، انگیزش کارکنان و حمایت از فرایندهای کنترل و اطلاعات شرکت صورت می‌گیرد (عبدی و همکاران ۱۳۹۸).

تئوری‌های متعددی نه تنها در زمینه منطق وجود شیوه‌ها و معیارهای پایداری شرکتی بلکه در زمینه ضرورت افشای اطلاعات پایداری شرکتی وجود دارد. نقطه آغازین این تئوری‌ها عدم تقارن اطلاعاتی بین ذینفعان است که به‌وسیله تئوری نمایندگی توضیح داده شده و گسترش یافته است. شرکت‌ها سعی در کاهش عدم تقارن با استفاده از افشای اطلاعات را دارند تا همه ذینفعان با استفاده از اطلاعات یکسان در بازار فعالیت کنند. با این حال محدودیت اصلی این تئوری تمرکز بر جنبه‌های مالی بوده و بسیاری از کاربران بالقوه اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی را در نظر نمی‌گیرد. برای پاسخ به این محدودیت لازم است تئوری‌های دیگری را مدنظر قرار داد: (۱) تئوری مشروعیت (۲) تئوری اقتصاد سیاسی و (۳) تئوری ذینفعان، که می‌توانند پایداری کسب‌وکار و افشای اطلاعات مربوط به آن را توجیه کنند و همچنین در باب مسئله تحقیق باید اشاره کرد که زمانی که عدم تقارن اطلاعات بین مدیران و سایر ذینفعان بیشتر باشد موجب کاهش کیفیت سود می‌گردد ولی از طرفی اگر گزارشگری با کیفیت بالا و همچنین حاوی اطلاعات

غیرمالی نظیر اطاعات گزارشگری پایداری شرکت که از سه نظر اقتصادی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی دارا باشد موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شده و کیفیت سود گزارش شده را افزایش می دهد (شانتی و همکاران ۱۳۹۱). همچنین انعطاف پذیری مالی درجه ای از ظرفیت و سرعت که شرکت می تواند منابع مورد نیاز برای واکنش های تدافعی (پرداخت بدهی ها) و تهاجمی (سرمایه گذاری) را برای افزایش ارزش شرکت، فراهم نماید. انعطاف پذیری مالی به کارایی شرکت در ایجاد مزیت از فرصت های غیرمنتظره با توجه به سیاست های مالی و ساختار مالی شرکت ها بستگی دارد. انعطاف پذیری مکانیسم کلیدی برای کنترل پویایی سرمایه گذاری هایی است که به علت عدم انعطاف پذیری تصمیم گیری های مالی و عدم اطمینان مربوط به آن ها بروز می کند. انعطاف پذیری مالی در گزارشگری مالی شرکت نمود پیدا می کند. (خالقی و همکاران، ۱۳۹۶)

عدم اطمینان محیطی به عنوان درصد تغییرپذیری در محیط بیرون از واحدهای تجاری که می تواند شامل: مشتریان ویژه، مقررات مربوط به امورات دولتی، اصناف مربوط به کارگرا و غیره تعریف شده که این عوامل می تواند در نوسانات ریسک تخمین دقیق سودهای آینده منوط به صاحبان سهام نیز اثر داشته باشد. اگر سرپرستان و مدیران مالی نیز نسبت به نوسانات موجود در این محیط اقدامات پیش گیرانه نیز لحاظ نکنند، اطلاعات بین مدیران و سرمایه گذاران نیز به دشت دارای اختلاف در محتوای آن پیش خواهد آمد و این به نوبه خود دارای گمراه کنندگی برای سرمایه گذاران خواهد بود. یک محیط دارای عدم اطمینان بالا، می تواند در تشخیص میزان تأمین منابع از اهرم مالی و یا میزان سطح ذخیره در وجه نقد مشکلاتی برای مدیران نیز رقم بزند (رحیمی و همکاران، ۱۳۹۷).

انعطاف پذیری مالی به شرکت ها این امکان را می دهد که در شرایط نامطمئن و بحران های مالی بتوانند سریعاً واکنش نشان دهند و منابع مالی خود را به بهترین نحو مدیریت کنند. این امر می تواند موجب شود که شرکت ها تعهدات پایداری خود را حفظ کرده و حتی در شرایط سخت نیز به اهداف پایداری خود پایبند بمانند. شرکت هایی که از انعطاف پذیری مالی بیشتری برخوردار هستند، می توانند سرمایه گذاری بیشتری در پروژه های پایدار انجام دهند. این شامل پروژه های کاهش مصرف انرژی، مدیریت بهتر زباله ها و استفاده از منابع تجدیدپذیر است که همه این ها می توانند به گزارشگری پایداری بهتر و مؤثرتر منجر شوند. حال در این تحقیق به دنبال پاسخ دادن به این سوال می باشیم که عدم اطمینان محیطی بر رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران چه تاثیری دارد؟

– ادبیات و پیشینه تحقیق

مهم ترین ضرورت انجام این تحقیق آن است که در حال حاضر در ایران هیچ گونه مقررات اجباری یا دستورالعملی برای افشای شاخص های گزارشگری پایداری وجود ندارد و سطح افشای این شاخص ها در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بسیار پایین است. همچنین در حال حاضر، شاخص های مرتبط با فعالیت های پایداری به دلیل ناتوانی

¹ Shanti. gand Tjahjadi, Bambang and Narsa, I Made

نظام گزارشگری مالی سنتی به طور مناسب افشا نمی شود. این ناتوانی به گونه ای است که در حال حاضر تقاضای زیادی برای تغییر در هدف گزارشگری مالی سنتی به سمت گزارشگری پایداری مبتنی بر اطلاعات اجتماعی و زیست محیطی به وجود آمده است این موضوع سبب شده است افزون بر طرح شیوه های گزارشگری جدید، نیاز به پژوهش های گسترده ای در این حوزه نیز احساس شود (عبدی و همکاران، ۱۳۹۸).

باید به این موضوع اشاره کرد که تغییرات محیطی جهان امروز، شرکت را مجبور به پاسخ به یک سری عوامل از پیش تعیین نشده می کند و شرکت را ملزم می کند که نسبت به تمام تغییراتی که در محیط اطراف خود اتفاق می افتد هوشیار باشد و این موضوع شرکت را در موقعیتی قرار می دهد که نگاهی متفاوت و ساختاریافته به فرصت های محیطی در محیط چالش برانگیز امروز با رویکرد کارآفرینی استراتژیک داشته باشد. سازمان ها برای این که بتواند ارزش آفرینی ویژه ای برای مشتریان خود کنند، نیاز به یک برنامه ریزی بسیار دقیق دارند و باید از ابزارهای استراتژی مناسب برای اجرای هدف خود استفاده کنند. این ابزارها باید قادر باشند که تحلیل جامع و گسترده ای از وضعیت کنونی سازمان و محیط آن ارائه دهند و هم چنین سازمان را در انتخاب استراتژی مناسب یاری نمایند؛ بنابراین باید در اینجا اضافه کرد که لازمه بقای سازمان در محیط رقابتی کسب و کار امروز داشتن برنامه ای است ساختاریافته و دقیق که فرصت و تهدیدات محیطی سازمان را شناسایی می کند و استراتژی های لازم را با در نظر گرفتن قوت های سازمانی و برطرف نمودن ضعف هایش بهبود بخشد (حبیب و همکاران^۲، ۲۰۱۱).

انعطاف پذیری توانایی سازگاری، ایستادگی کردن یا اداره عدم اطمینان است. برخی معتقدند که انعطاف پذیری مالی حلقه مفقوده تئوری های ماندگار ساختار سرمایه است. آنان بر این باورند که تئوری های سنتی برای شناخت نیازهایی که با گذر زمان در فعالیت های مالی سازمان ها به وقوع می پیوندد، ناکام مانده است. انعطاف پذیری مالی عبارت از توانایی واحد تجاری مبنی بر اقدام مؤثر جهت تغییر میزان و زمان جریان های نقدی آن می باشد به گونه ای که واحد تجاری بتواند در قبال رویدادها و فرصت های غیرمنتظره واکنش نشان دهد. مجموعه صورت های مالی، اطلاعاتی را که جهت ارزیابی انعطاف پذیری واحد تجاری مفید است منعکس می کند. انعطاف پذیری مالی واحد تجاری را قادر می سازد تا از فرصت های غیرمنتظره سرمایه گذاری به خوبی بهره گیرد و در دورانی که جریان های نقدی حاصل از عملیات مثلاً به دلیل کاهش غیرمنتظره در تقاضا برای محصولات تولیدی واحد تجاری در سطح پایین و احتمالاً منفی قرار دارد به حیات خود ادامه دهد. بر اساس مفاهیم نظری استانداردهای حسابداری ایران، انعطاف پذیری مالی عبارت است از توانایی واحد تجاری در انجام اقدامی مؤثر جهت تغییر میزان و زمان جریان های نقدی، به گونه ای که واحد تجاری بتواند در قبال رویدادها و فرصت های غیرمنتظره واکنش نشان دهد (رشیدی باغی، ۱۳۹۹).

شرکت هایی که دارای انعطاف پذیری مالی هستند، می توانند بهتر از سایرین ریسک های مرتبط با پایداری را مدیریت کنند. این شامل ریسک های مربوط به تغییرات اقلیمی، قوانین زیست محیطی سختگیرانه تر و توقعات اجتماعی بیشتر است.

² Habib & et al

مدیریت مؤثر این ریسک ها می تواند به بهبود گزارشگری پایداری منجر شود. حال تحقیقی که بتواند بررسی رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری با تاکید بر نقش عدم اطمینان محیطی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی کند خالی از بار علمی نبوده و در جهت شفاف سازی موضوع ضرورت دارد. لیکن انتظار می رود نتایج و یافته های تحقیق پژوهش پیشین را پوشش داده و موجب بهبود و شفاف شدن هر چه بیشتر موضوع برای مخاطبین و استفاده کنندگان و سرمایه گذاران و... گردد.

فاضلی و همکاران (۱۴۰۳) در تحقیقی به ارایه مدل گزارش گری پایداری: مقایسه الزامات بورس اوراق بهادار با استانداردهای گزارش گری پایداری متداول در جهان پرداختند. نظرات ۱۵ نفر از خبرگان در قالب مصاحبه ساختاریافته، در فاصله زمانی زمستان ۱۴۰۱ تا بهار ۱۴۰۲ گردآوری شد. روش تحلیل داده های این تحقیق ترکیبی از روش تحلیل آماری در SPSS و تصمیم گیری چندمعیاره در ExpertChoice است. یافته ها: گزینه شرکت های بورسی در حوزه مواد غذایی با مقدار ۸۰ درصد دارای جایگاه بهتری در معیارهای الزامات راهبری و حکمرانی و الزامات اقتصادی مدل کسب و کار و نوآوری، حوزه پتروشیمی و دارو با مقدار ۷۰ درصد دارای جایگاه بهتری در معیار الزامات زیست محیطی و خودرو با مقدار ۸۰ درصد دارای جایگاه بهتری در معیار الزامات راهبری و حکمرانی گزارش گری پایداری هستند. نتیجه گیری: شرکت های بورسی در حوزه مواد غذایی مناسب ترین گزینه برای گزارش گری پایداری بهینه در بورس تعیین گردید در حالی که شرکت های بورسی در حوزه خودرو، شرکت های بورسی در حوزه پتروشیمی و شرکت های بورسی در حوزه دارو، با اختلافی اندک، به ترتیب در رتبه های دوم تا چهارم قرار گرفتند.

قدیمی و همکاران (۱۴۰۳) در تحقیقی تحت عنوان نقش مالکیت نهادی بر رابطه بین افشای گزارشگری پایداری و تاخیر در گزارش حسابرس پرداختند. قلمرو مکانی این تحقیق شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و قلمرو زمانی سالهای بین ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ بوده است. در این تحقیق، افشای گزارشگری پایداری متغیر مستقل و تاخیر در گزارش حسابرس متغیر وابسته در نظر گرفته شد. تحقیق حاضر در زمره تحقیقات کاربردی قرار دارد، چنانچه طبقه بندی انواع تحقیقات بر-اساس ماهیت و روش را مدنظر قرار گیرد، روش تحقیق حاضر از لحاظ ماهیت در زمره تحقیقات توصیفی قرار داشته و از نظر روش نیز در دسته تحقیقات همبستگی محسوب می-گردد. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها و اطلاعات، از روش کتابخانه ای استفاده شد. در بخش داده-های پژوهش از طریق جمع آوری داده های شرکتهای نمونه با مراجعه به صورت های مالی، یادداشت های توضیحی و ماهنامه بورس اوراق بهادار انجام پذیرفت. بر اساس روش حذف سیستماتیک تعداد ۱۲۶ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب گردید. به منظور توصیف و تلخیص داده های جمع آوری شده از آمار توصیفی و استنباطی بهره گرفته شده است. به منظور تحلیل داده ها ابتدا پیش آزمون های ناهمسانی واریانس، آزمون F لیمر، آزمون هاسمن و آزمون جاک-برا و سپس از آزمون رگرسیون چند متغیره برای تایید و رد فرضیه های تحقیق (نرم افزار ایویوز) استفاده گردیده است. نتایج نشان داد بین افشای گزارشگری پایداری و تاخیر در

گزارش حسابرس رابطه منفی و معناداری وجود دارد؛ به علاوه مالکیت نهادی رابطه منفی بین افشای گزارشگری پایداری و تاخیر در گزارش حسابرس را تعدیل می کند.

طالب نیا و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی به ارائه ی الگوی گزارشگری پایداری با رویکرد تئوری داده بنیاد در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. جامعه آماری در بخش کیفی ۱۲ نفر از خبرگان به روش نمونه گیری گلوله برفی و در بخش کمی ۲۱۸۴ نفر از مدیران و کارشناسان بود که به روش نمونه گیری تصادفی ساده ۳۱۷ نفر برای سال ۱۴۰۰ انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده ها در بخش کیفی مصاحبه نیمه ساختاریافته و در بخش کمی پرسشنامه بود. نتایج علی بخش کیفی شامل ۵ مولفه الزامات محیطی، مشوق های محیطی، فشارهای محیطی، ویژگی های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کشور و ویژگی های محیط بین الملل، نتایج زمینه ای بخش کیفی شامل ۴ مولفه ویژگی های محیط شرکت، ویژگی های اقتصادی کشور، مشوق های مالی و محیط حسابداری و مالی کشور، نتایج مداخله گر بخش کیفی شامل ۶ مولفه ویژگی های ساختاری شرکت، ویژگی های حاکمیت شرکتی، رقابت در صنعت، ویژگی های رفتاری مدیران و ویژگی های عملکردی، نتایج راهبردهای بخش کیفی شامل ۶ مولفه استقرار نظام کنترل داخلی، آموزش مقوله پایداری، مشخص کردن نهاد مسئول پایداری، تدوین اصول و استانداردهای پایداری، تقویت و استفاده از فناوری های نوین و تشکیل کمیته پایداری در شرکت ها و نتایج پیامدهای بخش کیفی شامل ۵ مولفه حفظ محیط زیست برای نسل های آتی، افزایش اعتماد اجتماعی، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت گزارشگری مالی، ارتقاء کیفیت زندگی انسان ها و رشد بازار سرمایه بودند. در بخش کمی بالاترین رتبه مربوط به شرایط زمینه ای و کمترین شرایط مداخله گر بود.

خان و همکاران^۳ (۲۰۲۴) در تحقیقی به بررسی رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری در کشور هند پرداختند نمونه ای شامل ۱۷۳ شرکت از بورس اوراق بهادار هند در بازه ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ انتخاب گردید و از طریق تشکیل سبد سهام و با انجام رگرسیون های چند متغیره و با داده های تابلویی فرضیه ها بررسی گردید نتایج نشان داد که بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری رابطه مستقیم وجود دارد.

الشیداد و همکاران^۴ (۲۰۲۴) در تحقیقی به بررسی تاثیر گزارشگری پایداری بر سودآوری شرکت های کشور عمانی پرداختند. نمونه پژوهش حاضر شامل ۱۵۴ شرکت پ بورس کشور عمان برای سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ می باشد. برای آزمون فرضیه های پژوهش از رگرسیون چند متغیره با داده های ترکیبی استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد بین گزارشگری پایداری و سودآوری رابطه مستقیم وجود دارد.

³ Khan, M

⁴ Alshehadeh

رانا و همکاران^۵ (۲۰۲۳) در تحقیقی به بررسی رابطه بین گزارشگری پایداری و سودآوری با تأکید بر نقش نقد شوندگی سهام و نوسانات قیمت سهام در کشور اردن پرداختند. نمونه مورد مطالعه شامل ۵۶ شرکت صنعتی اردن است. این مطالعه یک مدل داده های پانل چند متغیره تجربی را برای تجزیه و تحلیل تأثیر پایداری (زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت) بر سودآوری شرکت ایجاد کرد. علاوه بر این، ۳۸ معیار در این مطالعه برای اندازه گیری CSP مورد استفاده قرار گرفت تا بفهمد آیا شرکت هایی که در پارامترهای پایداری رتبه بالایی دارند، بهتر از شرکت های با رتبه پایین عمل می کنند. این مطالعه رابطه مثبت معناداری را بین CSP و سودآوری نشان می دهد. نقدینگی و نوسان قیمت سهام نیز اثر CSP را بر سودآوری شرکت های صنعتی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تعدیل می کند.

وئو یوانگ و همکاران^۶ (۲۰۲۳) در تحقیقی به بررسی رابطه بین افشای گزارشگری پایداری و ریسک پذیر شرکت با تأکید بر قدرت مدیرعامل پرداختند. برای این منظور آنان با بررسی ۴۲۰ شرکت چینی در بازه زمانی ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱ و همچنین با بهره گیری از مدل رگرسیون چند متغیره و همچنین داده های پانلی به این نتیجه رسیدند که گزارشگری پایداری شرکتی سبب افزایش ریسک پذیری شرکت شده و همچنین قدرت مدیرعامل رابطه فوق را تشدید می کند. نیکلو و همکاران^۷ (۲۰۲۳) در تحقیقی به بررسی تأثیر گزارشگری پایداری بر ارزش شرکت روسیه پرداختند برای این منظور با بررسی ۲۸۰ شرکت روسیه ای در بازه زمانی ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۰ و با استفاده از رگرسیون چند متغیره به این نتیجه رسیدند که گزارشگری پایداری شرکت سبب افزایش اعتبار و ارزش شرکت می شود.

فرضیه های تحقیق

۱- بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

۲- عدم اطمینان محیطی بر رابطه بین انعطاف پذیری مالی و گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

روش گردآوری داده ها و اطلاعات و روش تجزیه و تحلیل داده ها

برای گردآوری اطلاعات نظری و پیشینه تحقیق از روش کتابخانه ای استفاده شده است و در این راستا از نشریات و کتب، مقاله ها، کتاب ها و پایان نامه های مرتبط با موضوع تحقیق و همچنین پایگاه های اطلاعاتی در دسترس استفاده می شود. همچنین، داده های مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل فرضیه های تحقیق، از اطلاعات صورت های مالی حسابرسی شده و گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی عادی شرکت ها استخراج می شود. به این منظور، بخش عمده ای از اطلاعات از طریق پایگاه های اطلاعاتی سازمان فرا بورس و بورس اوراق بهادار تهران و سامانه اطلاع رسانی ناشران کدال و سایر اطلاعات نیز از نرم افزار ره آورد نوین استخراج می شود.

⁵ Rana T

⁶ Wu Yuan Yuan

⁷ Nikolov, A

روش اتخاذشده در این تحقیق برای برآورد و آزمون فرضیه‌ها، رگرسیون چند متغیره می‌باشد و همچنین برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها و بررسی آزمون فرضیه‌های تحقیق حاضر از آمار توصیفی (شامل میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (رگرسیون خطی چند متغیره) استفاده شده است. جهت آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های همچون مانایی، همسانی واریانس و همچنین برای آزمون فرضیات ابتدا با استفاده از آزمون f لیمر درستی ادغام داده‌ها مورد بررسی و سپس با استفاده از آزمون هاسمن نوع روش آزمون (اثرات ثابت یا تصادفی) تعیین و از اماره t برای بررسی معنی دار فرضیه متغیرهای مستقل در سطح اطمینان ۹۵٪ محاسبه می‌شوند. لازم به ذکر است که داده‌های مورد استفاده برای متغیرهای این تحقیق با نرم افزار Excel نسخه ۲۰۱۰ محاسبه و پردازش شده و سپس تجزیه و تحلیل و آزمون فرضیه‌های تحقیق، به همراه نتایج آن نیز با توجه به خروجی‌های به دست آمده از نرم افزار Eviews نسخه ۹ استفاده شده است.

- متغیرهای تحقیق

- متغیر وابسته:

برای اندازه گیری متغیر گزارشگرایی پایاداری از چک لیست اراه شده توسط یوهان و همکاران^۸ (۲۰۱۷) استفاده شده است. این چک لیست شامل مجموعه ای از چند مولفه می باشد که هر مولفه شامل چند شاخص در حوزه مسئولیت پذیری اجتماعی، زیست محیطی و اقتصادی شرکت بوده و امتیاز هر یک از شاخص ها برابر با عدد یک می باشد. پس از بررسی چک لیست فوق در ارتباط با سال - شرکت های مورد بررسی، در نهایت تعداد شاخص های افشاء شده توسط شرکت (مجموعه اقدامات انجام شده و افشاء شده در حوزه مسئولیت پذیری اجتماعی) بر کل تعداد شاخص های موجود در چک لیست تقسیم شده و در نهایت امتیاز شرکت در زمینه گزارشگری پایاداری به عنوان یک کمیت نسبی مطابق رابطه زیر محاسبه شده است (وکیلی فرد و همکاران، ۱۳۹۹).

اقدام افشا شده

کل اقدام قابل افشا

SR =

چک لیست یوهان و همکاران (۲۰۱۷) به صورت جدول (۳-۱) تعریف شده است. در شرکت هایی که از ایزو ۱۴۰۰۱ بهره گرفته اند این چک لیست بر پایه مستندات شرکت قابل استخراج بوده است.

⁸ Yuhan, S

جدول مؤلفه های گزارشگری پایداری

ابعاد	شاخص ها
بعد اجتماعی	سرمایه گذاری اجتماعی، حمایت از فعالیت های جامعه، هدایا و خدمات خیریه، اقدامات قانونی/دعاوی حقوقی، فعالیتهای مذهبی/فرهنگی
بعد زیست محیطی	کنترل آلودگی، جلوگیری از خسارات زیست محیطی، بازیافت یا جلوگیری از ضایعات، حفظ منابع طبیعی، تحقیق و توسعه، سیاست زیست محیطی
بعد اقتصادی	توسعه محصول/سهم بازار، کیفیت محصول، توقف تولید و سایر محصولات و خدمات، تعداد کارکنان، حقوق ماهانه/پاداش نقدی و مزایا، سهام تحت تملک کارکنان، بازنشستگی و مزایای پایان خدمت، سلامتی و ایمنی در محیط کار، برنامه های آموزش و توسعه کارکنان، ورزشی و رفاهی، وام یا بیمه کارکنان، روحیه و ارتباطات کارکنان، سلامتی و ایمنی در محیط کار، برنامه های آموزش و توسعه کارکنان، سلامتی مشتریان، شکایات/رضایتمندی مشتریان، سیاست پرداخت دیرتر برای مشتریان خاص، تدارک تسهیلات و خدمات پس از فروش، پاسخگویی به نیاز مشتریان و سایر مشتریان

(منبع: وکیلی فرد و همکاران ۱۳۹۹)

- متغیر مستقل:

به منظور محاسبه انعطاف پذیری مالی مطابق پژوهش رشیدی باغی (۱۳۹۹) از بازده جریان آزاد استفاده خواهد شد؛ که برابر با نسبت جریان نقد آزاد (جریان نقد آزاد برابر با مجموع هزینه استهلاک و سود خالص پس از کسر مالیات، هزینه بهره و سود تقسیمی است) به ارزش بازار سهام شرکت می باشد (رشیدی و باغی، ۱۳۹۹).

- متغیر تعدیلی:

عدم اطمینان محیطی:

در این مطالعه، عدم اطمینان محیطی مطابق تحقیق جلالی و همکاران (۱۳۹۹) از طریق نوسانات (تغییرپذیری) خالص فروش های شرکت اندازه گیری می کنیم و این اندازه را از طریق تحلیل رگرسیونی که در آن یک متغیر (t) برای هر سال را بر روی خالص فروش شرکت برآزش می کنیم، به دست می آوریم؛ یعنی متغیر مستقل جهت اندازه گیری عدم اطمینان محیطی نیز فروش شرکت است و متغیر وابسته همان سال موردنظر (سالی که فروش آن موردنظر است) می باشد. در این تحقیق، عدم اطمینان محیطی از طریق تقسیم خطای استاندارد ضریب شیب خط رگرسیون بر میانگین خالص فروش ها تعیین می گردد و هرچقدر میزان این نسبت بیشتر باشد عدم اطمینان محیطی بالاتر است. مدل رگرسیون خطی استفاده شده در این مدل به صورت زیر است:

$$Y_t = b_0 + b_1T + a_0 \quad (1-3)$$

Y_t : خالص فروش شرکت در سال t (سال پایه)

T : ساله پایه

a_0 : خطای استاندارد ضریب شیب خط رگرسیون نسبت به فروش سال

- توصیف ویژگی های آماری داده ها

خلاصه آمار توصیفی استفاده شده تحقیق حاضر در جدول نشان داده شده است.

جدول آمار توصیفی متغیرهای کمی تحقیق

متغیر	تعداد مشاهده	میانگین	میانه	انحراف معیار	ماکزیمم	مینیمم	چولگی	کشیدگی
انعطاف پذیری مالی	۱۱۸۸	۰,۷۲	۰,۶۸	۰,۴۴	۳,۳۰	۰,۰۰ ۴	۱,۲۲	۶,۰۰۸
توانایی مدیران	۱۱۸۸	۰,۹۹	۰,۸۸	۱,۳۱	۲۱,۷	۰,۰۰ ۵	۱۱,۵	۱۵۷
ضریب واکنش سود	۱۱۸۸	۰,۰۵	۰,۰۰ ۲	۱,۱۹	۱۰,۲	۱۱,۳ -	۰,۸۶	۳۵,۵
بازده دارایی	۱۱۸۸	۰,۰۸	۰,۰۵	۰,۲۹	۷,۰۹	۲,۶۵ -	۱۱,۹	۲۹۴
اندازه شرکت	۱۱۸۸	۶,۰۰۶	۵,۹۷	۰,۷۶	۸,۶۹	۲,۹۹	۰,۵۲	۴,۷
اهرم مالی	۱۱۸۸	۰,۵۶	۰,۶۰	۰,۲۲	۰,۹۸	۰,۰۱	-۰,۴۱	۲,۳۸
رشد فروش	۱۱۸۸	۰,۰۹	۰,۰۲	۰,۱۵	۰,۹۶	۰,۰۰ ۱	۲,۷۶	۱۱,۳

منبع: یافته های پژوهش

در این ارتباط میانگین، اصلی ترین شاخص مرکزی بوده و متوسط داده ها را نشان می دهد، به طوری که اگر داده ها بر روی یک محور به صورت منظم ردیف شوند، مقدار میانگین دقیقاً نقطه تعادل یا مرکز ثقل توزیع قرار می گیرد. انحراف معیار از پارامترهای پراکندگی بوده و میزان پراکندگی داده ها را نشان می دهد. چولگی نیز از پارامترهای تعیین انحراف از قرینگی بوده و شاخص تقارن داده ها است. در صورتی که جامعه از توزیع متقارن برخوردار باشد، ضریب چولگی مساوی صفر، در صورتی که جامعه چوله به چپ باشد، ضریب چولگی منفی و در صورتی که دارای چوله به راست باشد، ضریب چولگی مثبت خواهد بود. کشیدگی نیز شاخص سنجش پراکندگی جامعه نسبت به توزیع نرمال می باشد.

- آزمون فرضیه تحقیق

- فرضیه اول: بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

جدول نتایج برآزش فرضیه اول

متغیر وابسته: ضریب واکنش سود							
$ERC_{it} = \alpha + \beta_1 ability_{it} + \beta_2 ROA_{it} + \beta_3 Size_{it} + \beta_4 LEV_{it} + \beta_5 GH_{it} + \varepsilon_{it}$							
روش تخمین: تابلویی با اثرات ثابت							
متغیر های تحقیق	ضریب	آماره t	خطای استاندارد	ضریب تورم واریانس	سطح معناداری	رابطه	نوع رابطه
ضریب ثابت	-۰,۰۶	۳,۸	۰,۰۱	۱,۲۵	۰,۰۰	معنی دار	-
توانایی مدیران	۰,۱۵	۱۴,۲	۰,۰۱	۱,۹۹	۰,۰۰	معنی دار	مستقیم
بازده دارایی	۰,۲۹	۱۱,۶	۰,۰۲	۱,۲۵	۰,۰۰	معنی دار	مستقیم
اندازه شرکت	۰,۱۲	۶,۳	۰,۰۳	۱,۵۵	۰,۰۰	معنی دار	مستقیم
اهرم مالی	-۰,۴۲	-۲۵,۲	۰,۰۲	۱,۲۸	۰,۰۰	معنی دار	معکوس
رشد فروش	۰,۰۰۵	۲,۲۱	۰,۰۳	۱,۳۹	۰,۰۲	معنی دار	مستقیم
ضریب تعیین				۰,۳۵			
ضریب تعیین تعدیل شده مدل				۰,۳۴			
آزمون بروش پاگان گادفری				F		۲۶۵,۷۵	
				سطح معناداری		۰,۰۰۰	
آزمون دوریین واتسون				۲,۱۵			
آماره F جدول				۸۵,۲۷			
سطح معناداری				۰,۰۰۰			

منبع: یافته های تحقیق

یکی از مفروضات رگرسیون کلاسیک همسانی واریانس باقیمانده ها است. در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس ها از آزمون برونش پاگان استفاده شده است. با توجه به سطح اهمیت این آزمون که کوچکتر از ۰,۰۵ می باشد (۰,۰۰۰) فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد شده و می توان گفت مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس می باشد. در این مطالعه جهت رفع مشکل در برآورد مدل از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است. همچنین در این مطالعه برای آزمون همبسته نبودن باقیمانده ها که یکی از مفروضات تجزیه و تحلیل رگرسیون می باشد و خود همبستگی نامیده می شود از آزمون دورین واتسون استفاده شده است. با توجه به نتایج اولیه برآورد مدل مقدار آماره دورین واتسون مابین ۱,۵ و ۲,۵ بوده، می توان نتیجه گرفت باقیمانده ها مستقل از هم می باشند. مقدار آماره دورین واتسون برابر با ۲,۱۵ می گردد. ضریب تعیین مدل (۰/۳۵) معرف قدرت توضیح کنندگی مدل برآورد شده می باشد. با افزایش مشاهدات و هم چنین با افزایش متغیرهای مستقل میزان ضریب تعیین افزایش می یابد و این افزایش ممکن است کاذب باشد. ضریب تعیین تعدیل شده (۰,۳۴)، نشان دهنده تاثیر واقعی متغیرهای مستقل مدل بر وابسته است. در بررسی معنی داری ضرایب با توجه به جدول)، از آن جایی که احتمال آماره t برای ضریب متغیر توانایی مدیران (۰,۰۰) کوچک تر از ۰,۰۵ می باشد، در نتیجه وجود تاثیر معناداری این متغیر بر ضریب واکنش سود شرکت ها در سطح اطمینان ۰,۹۵ رد نمی گردد. مثبت بودن ضریب متغیر توانایی مدیران (۰,۱۵) نشان دهنده میزان تاثیر مستقیم این متغیر بر ضریب واکنش سود شرکت ها می باشد. لذا فرضیه اول یعنی بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد در سطح اطمینان ۹۵ درصد قبول واقع می گردد.

- فرضیه دوم: انعطاف پذیری مالی بر رابطه بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معناداری دارد.

جدول نتایج برازش فرضیه دوم

متغیر وابسته: ضریب واکنش سود							
$ERC_{it} = \alpha + \beta_1 ability_{it} + \beta_2 Ff_{it} + \beta_3 \beta_1 ability_{it} * Ff_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 Size_{it} + \beta_6 LEV_{it} + \beta_7 GH_{it} + \varepsilon_{it}$							
روش تخمین: تابلویی با اثرات ثابت							
متغیرهای تحقیق	ضریب	آماره t	خطای استاندارد	ضریب تورم واریانس	سطح معناداری	رابطه	نوع رابطه
ضریب ثابت (β_0)	-۰,۰۶	-۲,۴	۰,۰۲	۱,۲۶	۰,۰۱۵	معنی دار	معکوس
توانایی مدیران	۰,۰۵	۷,۵	۰,۰۰۷	۱,۰۸	۰,۰۰۰	معنی دار	مستقیم
انعطاف پذیری مالی	۰,۰۲	۲,۱	۰,۰۰۹	۱,۵۵	۰,۰۲۸	معنی دار	مستقیم

توانایی مدیران* انعطاف پذیری مالی	۰,۰۶	۴,۳	۰,۰۱	۱,۲۶	۰,۰۰۰	معنی دار	مستقیم
بازده دارایی	۰,۰۱	۳,۲۲	۰,۰۰۳	۱,۴۵	۰,۰۰۱۳	معنی دار	مستقیم
اندازه شرکت	۰,۱۶	۳,۴	۰,۰۴	۱,۲۹	۰,۰۰۵	معنی دار	مستقیم
اهرم مالی	-۰,۰۵	-۲,۴	۰,۰۲۳	۱,۸۴	۰,۰۱۲	معنی دار	معکوس
رشد فروش	۰,۱۱	۳,۶	۰,۰۳	۱,۵۸	۰,۰۰۳	معنی دار	مستقیم
ضریب تعیین						۰,۳۷	
ضریب تعیین تعدیل شده مدل						۰,۳۶	
آزمون بروش پاگان گاد فری						F	۱۶۵,۲۷
						سطح معناداری	۰,۰۰۰
آزمون دوربین واتسون						۲,۱۲	
آماره F جدول						۱۴۳,۵۴	
سطح معناداری						۰,۰۰۰	

منبع: یافته های تحقیق

یکی از مفروضات رگرسیون کلاسیک همسانی واریانس باقیمانده ها است. در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس ها از آزمون بروش پاگان استفاده شده است. با توجه به سطح اهمیت این آزمون که کوچکتر از ۰,۰۵ می باشد (۰,۰۰۰) فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد شده و می توان گفت مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس می باشد. در این مطالعه جهت رفع مشکل در برآورد مدل از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است. همچنین در این مطالعه برای آزمون همبسته نبودن باقیمانده ها که یکی از مفروضات تجزیه و تحلیل رگرسیون می باشد و خود همبستگی نامیده می شود از آزمون دوربین واتسون استفاده شده است. با توجه به نتایج اولیه برآورد مدل مقدار آماره دوربین واتسون مابین ۱,۵ و ۲,۵ بوده، می توان نتیجه گرفت باقیمانده ها مستقل از هم می باشند. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۲,۱۲ می گردد. ضریب تعیین مدل (۰/۳۷) معرف قدرت توضیح کنندگی مدل برآورد شده می باشد. با افزایش مشاهدات و هم چنین با افزایش متغیرهای مستقل میزان ضریب تعیین افزایش می یابد و این افزایش ممکن است کاذب باشد. ضریب تعیین تعدیل شده (۰,۳۶)، نشان دهنده تاثیر واقعی متغیرهای مستقل مدل بر وابسته است. در بررسی معنی داری ضرایب با توجه به جدول، از آن جایی که احتمال آماره t برای ضریب متغیر توانایی مدیران* انعطاف پذیری مالی (۰,۰۰۰) کوچک تر از ۰,۰۵ می باشد، در نتیجه وجود تاثیر معناداری این متغیر بر ضریب واکنش سود شرکت ها

در سطح اطمینان ۰,۹۵ رد نمی گردد. مثبت بودن ضریب متغیر توانایی مدیران* انعطاف پذیری مالی (۰,۰۶)، نشان دهنده میزان تاثیر مستقیم این متغیر بر ضریب واکنش سود می باشد. لذا فرضیه دوم یعنی تحقیق انعطاف پذیری مالی شرکت بر رابطه بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت تأثیر معناداری دارد، مورد تایید قرار می گردد.

-خلاصه تحقیق و نتیجه گیری

در این فصل تجزیه و تحلیل های داده های مرتبط با فرضیه های تحقیق ارائه شد. در این تحقیق اطلاعات بدست آمده از شرکت های مورد بررسی در فاصله زمانی سال های ۱۳۹۴ الی ۱۴۰۲ برای هر سال و هر شرکت در سطح اطمینان ۰,۹۵ مورد آزمون قرار گرفته است. در ابتدا از آمار توصیفی و سپس از آمار استنباطی استفاده گردید. روش رگرسیون خطی جهت آزمون فرضیه های تحقیق انتخاب گردیدند. جهت برازش مدل توسط رگرسیون ابتدا از آزمون چاو و سپس از آزمون هاسمن برای تشخیص الگو، استفاده شد و در نهایت برازش مدل انجام پذیرفته است. خلاصه نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش به شرح زیر می باشد:

جدول -نتایج آزمون فرضیه های پژوهش

فرضیه	عنوان	نتیجه	نوع تاثیر
فرضیه اول	بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت رابطه وجود دارد.	پذیرش	مستقیم
فرضیه دوم	انعطاف پذیری مالی بر رابطه بین توانایی مدیران و ضریب واکنش سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معناداری دارد.	پذیرش	مستقیم

ضریب واکنش سود نشان دهنده میزان واکنش قیمت سهام به تغییرات سود شرکت است. در واقع، این ضریب بیان

می کند که با تغییر سود اعلام شده شرکت، قیمت سهام آن چقدر تغییر می کند. نظریه های مختلفی در مورد ERC

مطرح شده اند که به عوامل مؤثر بر آن می پردازند. برخی از این نظریه ها مرتبط با نتیجه تحقیق عبارتند از:

۱- نظریه نقدینگی:

این نظریه پیشنهاد می کند که میزان نقدینگی بازار سهام نیز می تواند بر ERC تأثیر بگذارد. در بازارهای با نقدینگی بالا،

واکنش قیمت سهام به تغییرات سود سریع تر و شدیدتر خواهد بود.

۲- نظریه انتظارات:

این نظریه بیان می کند که ERC تحت تأثیر انتظارات سرمایه گذاران قرار دارد. اگر تغییرات سود مطابق یا مغایر با

انتظارات قبلی سرمایه گذاران باشد، ضریب واکنش متفاوت خواهد بود.

۳- نظریه هزینه های نمایندگی:

بر اساس این نظریه، ERC می تواند تحت تأثیر میزان تضاد منافع بین مدیران و سهامداران قرار گیرد. در شرکت هایی که

هزینه های نمایندگی بالاتر است، ممکن است واکنش بازار به تغییرات سود کمتر

باشد.

۴- نظریه کیفیت سود:

این نظریه بیان می کند که ERC تحت تأثیر کیفیت سود اعلام شده قرار دارد. سودی که کیفیت بالاتری دارد (مثلاً کمتر دستکاری شده یا پایدارتر است) احتمالاً واکنش شدیدتری را در قیمت سهام ایجاد می کند.

می توان استنباط کرد که مدیرانی که توانایی های بالایی در رهبری و مدیریت دارند، می توانند اعتماد بیشتری در بین سرمایه گذاران و بازار ایجاد کنند. این اعتماد می تواند منجر به افزایش ERC شود، زیرا بازار به تصمیمات و عملکردهای مدیریتی اعتماد بیشتری دارد و به سودهای گزارش شده واکنش مثبت تری نشان می دهد. مدیران با توانایی بالا معمولاً در گزارش دهی مالی شفاف تر عمل می کنند و اطلاعات دقیق تری را ارائه می دهند. این شفافیت و کیفیت بالاتر گزارش دهی مالی می تواند باعث افزایش ERC شود، زیرا سرمایه گذاران به اطلاعات مالی قابل اعتماد واکنش مثبت تری نشان می دهند. همچنین شرکت هایی که دارای انعطاف پذیری مالی بالا هستند، معمولاً در مدیریت منابع مالی و بدهی های خود توانمندتر عمل می کنند. این پایداری مالی می تواند باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران و بازار به سودهای گزارش شده شود و در نتیجه ERC را افزایش دهد.

نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق کیم و همکاران (۲۰۲۲) همسو و هم خوانا می باشند و دلیل این نکته را می توان در این نکته دید که مدیرانی که دارای توانایی های بالایی در تصمیم گیری و استراتژی سازی هستند، می توانند تصمیمات مالی بهتری بگیرند که منجر به بهبود عملکرد مالی شرکت می شود. این تصمیمات می تواند شامل مدیریت بهینه منابع مالی، کاهش هزینه ها، و افزایش کارایی باشد که به نوبه خود می تواند سودهای گزارش شده را افزایش دهد و باعث افزایش ERC شود.

در نهایت، انعطاف پذیری مالی می تواند تأثیر مثبتی بر ضریب واکنش سود داشته باشد. شرکت هایی که دارای انعطاف پذیری مالی بالاتری هستند، معمولاً در مدیریت منابع مالی و بدهی های خود موفق تر عمل می کنند، ریسک های مالی را بهتر مدیریت می کنند و سودهای پایدارتر و با کیفیت تری گزارش می دهند. این عوامل می توانند باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران و بازار به اطلاعات مالی شرکت شده و در نتیجه ERC را افزایش دهند. توانایی مدیران در مواجهه با شرایط متغیر و مختلف باعث می شود که شرکت بهتر بتواند از ریسک های مختلف مدیریتی در بازار موفقیت آمیزی برخوردار شود. مدیرانی که انعطاف پذیری بالایی دارند ممکن است بتوانند با تغییرات در بازار و صنعت سریع تر سازگار شوند و در نتیجه ضریب واکنش سود را بهبود دهند. مدیرانی که از استراتژی های رشد و توسعه برای شرکت خود استفاده می کنند ممکن است باعث افزایش ضریب واکنش سود شوند. به عبارت دیگر، اگر مدیران توانایی موفقیت آمیزی در اجرای استراتژی های رشد و توسعه داشته باشند، می توانند تأثیرات مثبتی بر سود عملیاتی شرکت داشته باشند و در نتیجه ضریب واکنش سود را افزایش دهند.

- منابع و مآخذ:

- ابراهیمیان، سید جواد، پورآقاجان، عباسعلی، رمضان، جواد. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین سرمایه فکری، سرمایه اجتماعی و عملکرد تحت شرایط عدم اطمینان محیطی و وجود روابط تجاری در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۰(۳۹)، ۲۸۷-۳۰۲.
- بابائی، فاطمه، رحمانی، علی، همایون، سعید، امین، وحید. (۱۴۰۰). رابطه بین عملکرد پایداری شرکتی و ارزش شرکت: با تأکید بر نقش امتیاز افشا و اندازه شرکت. مجله دانش حسابداری، ۱۲(۳)، ۱-۲۷.
- بادآور نهندي، یونس؛ برادران حسن‌زاده، رسول؛ شیخ‌آقایی، کیوان. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر عدم اطمینان محیطی بر محتوای اطلاعاتی هموارسازی سود. نشریه چشم‌انداز مدیریت مالی، شماره ۹، ص ۹-۲۸.
- جلالی، فاطمه؛ هشی، عباس؛ دانشی، وحید و کامرانی، هدی. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط بین عدم اطمینان محیطی، مالکیت نهادی و اجتناب مالیاتی، نشریه تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۱۲(۴۶)، ۱۳۳-۱۴۶.
- عبدی، مصطفی، کردستانی، غلامرضا، رضازاده، جواد. (۱۳۹۸). طراحی الگوی منسجم گزارشگری پایداری شرکت‌ها. پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۱(۴)، ۲۳-۴۴.
- زحمت کش، زینب، شهرستانی، سهیلا، & وحیدی مقدم، لیلا. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر سطح افشا گزارشگری پایداری شرکت‌ها. چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، ۵(۷۵)، ۱۱۲-۱۲۹.
- محمودی، طالب‌نیا، قدرت‌اله، و کیلی فرد، احمدی، فائق، & مرادی شهدادی. (۱۴۰۲). ارائه الگوی گزارشگری پایداری با رویکرد تئوری داده بنیاد در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. اقتصاد مالی.
- معصومی، سید سجاد، فغانی ماکرانی، خسرو و ذبیحی زرین کلایی، علی. (۱۳۹۹). اثر تعدیل‌گری استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه بین میزان گزارشگری پایداری و نوآوری شرکت‌ها، دانش حسابرسی. ۲۰(۹)، ۱۴۵-۱۶۱.
- وکیلی فرد، حمیدرضا، ضیا، فرناز، صراف، فاطمه. (۱۳۹۹). تأثیر گزارشگری پایداری بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. حسابداری مدیریت، ۱۳(۴۶)، ۱۲۱-۱۳۵.
- Aljuhmani HY. Mostepaniuk A, Nasr E, Awwad RI, Hamdan S(2023)Managing a Relationship between Corporate Social Responsibility and Sustainability: A Systematic Review. Sustainability. 2023; 14(18):11203. <https://doi.org/10.3390/su141811203>
- Ahmed Marhfor &Kais Bouslah2 & Bouchra M'Zaliand Rachid Ghilal. (2020). Corporate social responsibility and stock price informativeness: The public interest perspective. *Canadian Journal of Administrative Sciences* . Volume 37, Issue 3September 2020
- Emeka. d & Okpala Eugenia Ngozi and jonze v.(2022). Impact of Corporate Diversification on Sustainability of Listed Health Care Firms in Nigeria. *Asian Journal of Economics Business and Accounting*,DOI:10.9734/ajeba/2022/v22i430558
- gee Chan. S. Chee-keong Choong& Chuen-khee Pek.(2016). The Effect of Board Composition on the Efficiency of Public Listed Companies Malaysia", *Economics Bulletin*, Volume 36, Issue 3, pages 1354-1363

- Lazaridis,I & Tryfonidis, D. (2014). Relationship between Working Capital Management and Profitability of Listed Companies in the Athens Stock Exchange. *Journal of Financial Management and Analysis*, 19(1), 26-35.
- Mishra, Dev R. Sadok El Ghoul, Omran Guedhami., Chuk C. Y. Kwok. (2014). Does Corporate Social Responsibility Affect the Cost of Capital?. *Journal of Banking & Finance*, Vol. 35, Issue 9, pp. 2388-2406
- Nikolov, A. N. Friske, W., Hoelscher, S. A., (2023). The impact of voluntary sustainability reporting on firm value: Insights from signaling theory. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 51(2), 372-392.
- Ray, S., Ray Chaudhuri, B. (2019). Business group affiliation and corporate sustainability strategies of firms: an investigation of firms in India. *Journal of Business Ethics*, 153(4), 955-976.
- Shanti. gand Tjahjadi, Bambang and Narsa, I Made, The Effect of Integrating Reporting on Earnings Quality: A Study of Family Firms in Indonesia (September 30, 2018). *J. Fin. Bank. Review* 3 (3) 34–40 (2018), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3273901>
- Victoria.A. Obeng, K. Ahmed and S. Miglani, Integrated reporting and earnings quality: The moderating effect of agency costs, *Pacific-Basin Finance Journal*(2019), <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2020.101285>
- Vorst .Patrick & Yohn .T. Lombardi.(2018). Life Cycle Models and Forecasting Growth and Profitability. *American Accounting Association*. Vol. 93, No. 6

Investigating the relationship between financial flexibility and sustainability reporting with emphasis on the role of environmental uncertainty of companies listed on the Tehran Stock Exchange

Hamidreza Azizi Balabigloo

Samid Aslani

Leila Feizi Zangir

Abstract

Companies with high financial flexibility can perform better and use various financial instruments and strategies to protect their resources in adverse conditions. This ability can lead to improved sustainability reporting, because companies can more effectively provide accurate information to their investors and stakeholders. Therefore, the aim of the present study is to examine the relationship between financial flexibility and sustainability reporting, emphasizing the role of environmental uncertainty in companies listed on the Tehran Stock Exchange. The statistical population of the study is companies listed on the Tehran Stock Exchange and the Iranian Stock Exchange during 2015 to 2024, with 129 companies being considered as a statistical sample. A multivariate linear regression model was used to analyze the data. The sample under study and the panel data regression method were used to analyze the research models. The results of the research hypothesis test indicate that there is a direct relationship between financial flexibility and sustainability reporting, and environmental uncertainty reduces the intensity of the above relationship and has an adverse effect on the relationship between financial flexibility and sustainability reporting.

Keywords

Financial Flexibility, Sustainability Reporting, Environmental Uncertainty of the Company
